

(Lo)

Baga Man

Mosestä Isrel ämawebe Anutu täño бага man mebäri mebäri yäwetkuk

Baga Man 4:1-9, 32-40

Baga man u buramikta yäwani

4 ¹Eruk, Mosestä Isrel ämawebe ñode yäwetkuk; In бага man ba man kädet ätu täwetpäñ täwoñärewayäj täyat u ket nadäwut. Baga man u iwatpäñä säkgämän itpäñ äma ätu täño kome orajiye täño Anutu Yawetä tamayäj täyak u päñku injinta täga api korenej. ²^a Täñpäkañ бага man täwoñärewayäj täyatken uken man kodaki kubä nämo yäpurärätnej ba man kubä nämo awähutnej. Nämo, Yawe Anutujin täño man kädet tamayäj täyat ugänpäñ kañ iwat täñput.

³^b Täñpäkañ Yawetä Peo pom terak ämawebe kome uken anutu jopi Bal u iniñ orerani kudup täñpän wañkuño u injin dapunjintä kañpäñ nadäñkuño u. ⁴^c Täñ in ätu Yawe Anutujin unita gäripi nadäñpäñ iwarän täñkuño u bok nämo paotkuñ. Nämo, in itkuñotä pen itkañ ño yäk.

⁵Näk Yawe Anutunatä man kädet täwetpäñ täwoñäreкта näwetkuko u kudup täwetpäñ täwoñärenkut. Unita kome injinta koreñpäñ itta yäwani uken päñku itpäñä бага man u kudup buramiñpäñ kañ iwat täñput.

⁶U kudup säkgämän iwatnayäj täño unitä ämawebe äbot ätuta ñode api yäwoñärenej; Nadäk-nadäki nikek, nadäk kädet täga iwat täkañ

^a 4:2 Rev 22:18-19 ^b 4:3 Nam 25:1-9 ^c 4:4 Lo 10:20; Rut 1:16; Sam 68:3

yäj api yäwojärenej. Ämawebe uwä бага man päke ñonitäjо bijam nadäjpäj ñode api yäneñ; Bureni-inik, äma äbot uwä nin nirepmitpäñ nadäk-nadäki nikek, man kädet täga iwat täkañ yäj api yäneñ. ⁷Unita intä ämawebe äbot ätuta ñode nadäwut; U kehäromi nikek upäjkañ anutu kubätä täñkentäj yämikta dubiniken nämo it täyak, nin täjо Yawe Anutunintä dubininken itkañ yäñapik mannin nadäj nimik täyak ude. ⁸Ba äma äbot ätuwä бага man ba man kädet siwoñi apiño näkä täwetpäñ täwojärewayäj täyat ude wani nikek nämo. Nämo, Isrel nanik inä äma äbot päke u yärepmitkañ.

⁹Upäjkañ imaka dapunjäntä kañkuño u guñ täneñta ket nadäj täpäneñpäñ bäneñjinken peñpäñ iyap tañpäñ kuñat täkot. Täñpäñ ironjiye ba unitäjо nanakiye ahänayäj täkañ, imaka unita yäwetpäñ yäwojärek kañ täñ yäpmäj kut.

....

Yawe uwä Anutunin bureni

³²Jide nadäkañ? Imaka umuri pähap ahäjnkuko ude wani kubä bian ahäjnkuk? Ba manbijam ude wani kubä äma kubätä bian nadäjnkuk ba? Bian, inä nämo ahäjñirä, Anututä yäput peñpäñ äma kome terak peñkuko unitä päbä apiño itkamäj unita yäñpäñ yäñpäñ-nadäk täñpäñ ude wani kubä bureni käwen? Ba komeni komeni kudup kwenopäjkañ imaka ude wani täjо bijam kubä yäjñirä nadäwen? Nämotä nämoinik! ³³Jide? Intä nadäjkañ pengän nämo kumbuño ude, äma kubätä anutu kubä täjо kotäk kädäp mebet gänañ ahäjñirän nadäjkañ pengän nämo kumbani, ude wani kubä itak? Nämoinik. ³⁴Ba Yawe Anutujintä Isip komeken irirä täñ tamiñkuko udegän anutu kubätä kehärom tañpäñ päñku ämawebe äbot, äbot kubä gänañ nanik wädäj tädotpäñ yäpmäj päñku inita bijam yepmañpani ude wani kubä itak? Nämoinik. Yawe Anutujintä dapunjin terak kehäromini kwawak ñode pewän ahäjnkuk; In tämagutta Isip naniken käyäm waki mebäri mebäri ba ämik pähap ba kudän kudupi umuri umuri pewän ahäj yämiñkuk.

³⁵^d Yawetä ude täñkuko uwä intä ñode kañpäñ nadäkta; Yawe Anutu u kubä ugän. Ude wani kubä nämo itak. Nämoinik. ³⁶In täwetpäñ täwojärewayäj nadäjpäj unita nadäj tamiñjirän mani kotäk kunum gänañ naniktä ini yäjñirän nadäjkuñ. Täñkañ kome terakä nadäj tamiñjirän iniken kudupi kädäp meberi dapunjäntä kañjirä kädäp mebet u gänañ naniktä man täwetkuk. ³⁷U orajiyeta nadäj yämikinik täñkuko unita in iwoyäjpäñ tepmañpäñ inita bijam itkañ kehäromini pähap

^d 4:35 Sam 58:11; 83:18; Ais 45:5,22; Mak 12:32; 1Jo 5:20

terak Isip komeken nanik in yän-täkŋat yäpmäj äbuk. ³⁸Yän-täkŋat yäpmäj äbänkaŋ ämawebe äbot kehäromi nikek däpmäjpäŋ yäwat kirek täŋtän äbuk. Ude täŋtän äbuko uwä äma äbot unitäŋo kome inta taniŋ kirekta nadäŋpäŋ täŋkuk. Eruk, kome uwä inta biŋam pen itak ŋo.

³⁹Unita ŋodeta nämoinik täŋguŋ täneŋ; Yawe uwä kunum gänaŋ ba kome terak Anutu it moretak. Anutu udewani kubä nämoinik itak. ⁴⁰Unita in Anutu unitäŋo jukumani apiŋo tamitat u kudup buramiŋpäŋ iwat moreneŋ. Ude tänayän täŋo uyaku in ba äbekjiye orajiye ahän yäpmäj kunayän täkaŋ u kome Yawe Anutujintä tärek-täreki nämoinik itta taniŋ kirewani ŋoken kadäni kəroni säkgämän api it yäpmäj kuneŋ.

Baga Man 5:12-15

Sabat orekiritta man

5 ^{12e} In Sabat orekirit Sabat u pewä kudupi kaŋ irän, Yawe Anutukatä peŋ täwetkuko udegän. ^{13f} Täŋkaŋ epän täŋ päŋku kepma 6 uken kaŋ täŋtäreuwut. ¹⁴Upänkaŋ kepma 7 uken Yawe Anutukata yänpäŋ orek itta yän-kirewani. Unita kepma uken epän kubä nämoinik täneŋ. In ba äpetjiye nanakjiye ba watä ämawebejiye, ba yawakjiye, bulimakau kome äneŋ tamani, ba doŋki tuŋum yäpmäj tamani, ba äma kudupi in bämopjinken it täkaŋ in kudup kepma uken epän peŋpäŋ orek kaŋ it täŋput. ¹⁵Täŋkaŋ in Isip komeken äma täŋo komi epän täŋ irirä Yawe Anutujin uwä kerik kehärominitä uken nanikpäŋ tämagutkuko unita juku piwut. Yawe Anutujintä ude täŋ tamiŋkuko unita Sabat kadäniken orek itta peŋ täwetkuk.

Baga Man 6:1-9

Yawe Anutujin nadäŋ imikinik täneŋ

6 ¹Mosestä Isrel ämawebe ŋode yäwetkuk; Yän yäpmäj äbäro uwä бага man, jukuman ba man kädət ätu Yawe Anutujintä näkä täwetpäŋ täwönärekta peŋ näwetkuk. Baga man uwä kome kwep-yänen korenayän täkaŋken u itkaŋ iwatta. ²Täŋkaŋ бага man u mebari ŋodeta tamitat; Kadäni kadäni in ba nanakjiye ba unitäŋo nanakiye ahänayän täkaŋ uwä Yawe Anutujinta umuri nadäŋpäŋ бага man ba jukuman tamitat ŋo iwatnayän täŋo uyaku kome terak kadäni kəroni api it yäpmäj äroneŋ. ³Unita Isrel ämawebe in бага man u nadäŋ dämikinik täŋpäŋ kaŋ iwarut. Ude tänayän tämäŋo uwä kome tägagämän, gakŋi gäripi nikek orajiye täŋo Anutu Yawetä tamikta yänkehärom täŋkuko uken säkgämän itkaŋ nanak weŋbäyak täŋ yäpmäj kuŋtänŋän äbot kehäromi nikek api itneŋ.

^e 5:12 Kis 16:23-30, 31:12-14 ^f 5:13-14 Kis 23:12, 31:15, 34:21, 35:2; Wkp 23:3

⁴ Tānpākaŋ Isrel āmawebe, in juku peŋpāŋ nadāwut; Yawe u kubā-tāgān Anutunin itak. ⁵ Unita in bāneppjin, mājojin ba kehāromijin kuduŋtagān Yawe Anutujinta kireŋ imik tākot. ⁶ Ude tāŋkaŋ apiŋo man tāwetpāŋ tāwoŋārek tāyat ŋo yāpmāŋpāŋ bāneppjinken peŋpāŋ yāpmāŋ kuŋat tākot. ⁷ Ba āpetjiye nanakjiye kwikinik yotjinken itnayāŋ tākaŋken ba kādet kuŋatnayāŋ tākaŋken ba pātnayāŋ tākaŋken ba epān tānayāŋ tākaŋken Yawe tāŋo man u yāwetpāŋ yāwoŋārek kaŋ tāk tāŋput. ⁸ Tānpākaŋ unita juku piŋtāŋ kuŋatta ketjinken ba damajinken dāpmāŋ gatāŋpāŋ pewā kaŋ irān. ⁹ Tāŋkaŋ yāmajin terak ba yotjin tāŋo bek terak kaŋ kudān tāwut.

Baga Man 10:12-22

Yawe gāmoriken kuŋatneŋ

10 ¹² Eruk Isrel āmawebe, Yawe Anutujintā intā kādet ŋode tāŋpeŋ kuŋatneŋta peŋ tāwet tāyak; Yawe Anutujin unita umuri nadāŋpāŋ gāmorikengān kuŋatpāŋ mani kādet kudup buramineŋ. Tāŋpāŋ gāripi nadāŋ imiŋpāŋ bānep nadāk-nadākjin mājojin kudup Yawe Anutujinken peŋpāŋ watā piā tāŋ imineŋ. ¹³ Tāŋkaŋ бага mani apiŋo tāwetpāŋ tāwoŋāretat u kudup nadāŋpāŋ iwatneŋ. Nadākaŋ? Baga man uwā in tāŋkentāŋ tamikta biŋam.

¹⁴ Kunum kudup kwawani ba kābopi punininik unu u Yawe Anutujin tāŋo. Tāŋ imaka kome terak it tākaŋ ba kome ini imaka, Anututā māhemi tāyak. ¹⁵ Bureni, Yawe uwā ārowani ini pārik kubā upāŋkaŋ bānepi nadāk-nadāki orajiye terak peŋpāŋ nadāŋ yāmikinik tāŋpāŋ āma ābori ābori pāke u yārepmiŋpāŋ inpāŋ inita biŋam iwoyāŋpāŋ tepmaŋkuko unitā pen ude itkaŋ. ¹⁶ Unita inā ārowani kādet peŋpāŋ Yawe tāŋo mangān iwatta bānep pewut. ¹⁷ U imata, Yawe Anutujin uwā anutu jopi, ba imaka kehāromi nitek u kudup yārepmiŋ tāyak. Uwā ārowani ini pārik kubā irirān imaka kuduŋtagāntā Yawe unita nadāwā umuri tāŋpāpāŋ gāmorikengān kuŋatneŋ. Yawe uwā āmawebeta nadāŋjirān ārowani āpani ude nāmo tāk tāyak, ba āma kubātā nadāŋ namān yāŋpāŋ bānepi tāga nāmo āriwek. ¹⁸ Tānpākaŋ webe kajari ba nanak kodāŋani jiraŋken yepmaŋpani u ba āma kudupi in bāmopjinken it tākaŋ u tāŋkentāŋ yāmiŋpāŋ tek kenta ketem yāmik tāyak. ¹⁹ Ude tāk tāyak unita in imaka, āma ābani unita nadāŋ yāmikinik tāneŋ. U imata, bian in imaka, Isip komeken ābani ude it tāŋkuŋonik.

²⁰ Tānpākaŋ in Yawe Anutujinta umuri nadāŋ imiŋpāŋ u kubāgān iniŋ oretpeŋ kuŋatneŋ. Tāŋpāŋ uken tubeŋ kuŋpāŋ yāŋkehāromtak

⁸ 6:4 Mak 12:29 ^h 6:5 Mat 22:37; Mak 12:30; Luk 10:27 ⁱ 6:6 Sam 58:11, 83:18; Ais 45:5,22; Mak 12:32; 1Jo 5:20 ^j 10:17 1Ti 6:15; Rev 17:14, 19:16; Apos 10:34; Rom 2:11; Gal 2:6; Efe 6:9

man yānayāŋ tākaŋ u wāpi terakgān kaŋ yāk tāŋput. ²¹Uwā Anutuŋin unita wāpi iniŋ orerut. Imaka umuri umuri pewān ahāŋ tamīŋkuko u dapunŋintā yabāŋpāŋ-nadāŋkuŋ. ²²^k Ābekjiye orajiyetā Isip komeken kuŋkuŋo uwā āmawebe 70tāgān kuŋkuŋ. Tāŋpākaŋ Yawe Anutuŋintā tāŋkentāŋ-pewān apiŋo in bumta itkaŋ, guk jiraŋ kunum terak itkaŋ ude.

Baga Man 11:18-21, 26-28

Yawe gāmoriken itpeŋ kuŋat-kuŋatta man

11 ¹⁸Mosestā Isrel āmawebe ŋode yāwetgān tāŋkuk; Apiŋo man tāwetpāŋ tāwoŋārek tāyat ŋo yāpmāŋpāŋ bānepjinken peŋpāŋ yāpmāŋ kuŋat tākot. Tāŋpākaŋ unita nadāŋpāŋ kuŋatta ketjinken ba damajinken dāpmāŋ gatāŋpāŋ pewā kaŋ irān. ¹⁹Ba āpetjiye nanakjiye kwikinik yotjinken itnayāŋ tākaŋken ba kādet kuŋatnayāŋ tākaŋken ba itpāŋ-nadāk tānayāŋ tākaŋken ba epān tānayāŋ tākaŋken man u yāwetpāŋ yāwoŋārek kaŋ tāk tāŋput. ²⁰Tāŋkaŋ yāmajin terak ba yotjin tāŋo bek terak kaŋ kudān tāwut. ²¹Ude tānayāŋ tāŋo uwā in ba āpetjiye nanakjiye kome Yawe Anutuŋintā orajiyeta yāmikta yāŋkehārom taŋkuko ŋoken kadāni kāroŋi api it yāpmāŋ kuneŋ. Kome kenta kunumtā it yāpmāŋ kudayāŋ tākamān ude api it yāpmāŋ kuneŋ.

....

²⁶Nadākaŋ? Apiŋo kādet yarā intā yāpmāŋ daniŋpāŋ kubā iwatneŋta tāwetpāŋ tāwoŋārewayāŋ; Kādet kubāwā Anututā sākgāmān tāŋ tamikta. Tāŋ kubāwā in tāŋpāwakta kādet. ²⁷Sākgāmān tāŋ tamikta yāyak uwā Yawe Anutuŋin tāŋo jukuman kādet apiŋo tāwerayāŋ tāyat u buramiŋpāŋ iwatnayāŋ tāŋo uyaku ude api tamek. ²⁸Tāŋ, in tāŋpāwakta yāyak uwā Yawe Anutuŋin tāŋo jukuman u māde utpāŋ injinken gārip iwatpāŋ anutu jopi-jopi bian nāmo yāniŋ oretkuŋo uken kunayāŋ tāŋo uwā Anututā inken tāŋpāwak u api pewān ahāwek.

Baga Man 18:9-22

Guŋ ābot tāŋo tāktāk u nāmoinik yāwatneŋ

18 ⁹Tāŋpākaŋ Mosestā ŋode yāwetgān tāŋkuk; In Anututā kome tamayāŋ tāyakken u kuŋpāŋ āmawebe u nanik tāŋo tāktāk tarāki u nāmo yāwatneŋ. ¹⁰⁻¹¹^{l m} Tāŋpāŋ inkāt nanik kubātā anutu jopita yāŋpāŋ āperi ba nanaki kubā utpāŋ ārawata kādāp nāmo pewā ijineŋ. Ba inken nanik kubātā wābāt man yākyāk, kāren yāwat-yāwat, kābopi kādet iwat-iwat, ba kon tāktāk kādet nāmoinik iwarek. Ba kubātā āma kumbani

^k 10:22 Stt 15:5, 22:17, 46:27 ^l 18:10 Sam 106:36-38; Apos 18:9 ^m 18:11 Wkp 19:31

mäjokät man yänpänj-nadäk nämo tänppek. ¹² Äma kädet udewani iwat täkañ uwä Yawetä yabäwän taräkiinik täk täkañ. Kome korenayän täkañ unitäño kome mähemtä kädet udewani täk täkañ unita Yawe Anutujintä api däpmäj yawat kireñpewän kuneñ. ¹³ Tännpäkañ inä Yawe Anutujin inamiken siwonjigan kuñat täneñ.

Anututä profet pewän äbäкта yänkehärom tañkuk

¹⁴ Tännkañ Mosestä äneñi kubä ñode yawetkuk; Kome päñku yäpnayän täkañken u naniktä käbopi kädet iwat-iwat ba kären yawat-yawat täk täkañ. Upännkañ Yawe Anutujintä intä kädet ude täkta yäjiwätinik täk täyak. ¹⁵ Tännkañ Yawe Anutujintä inken nanik kubä profet näkña bumikgän kubä api iwoyäwek. Tännpänkañ unitäño manipän kañ buramik täñput. ¹⁶ Nadäkañ? Sinai pom mebäriken äbot kubägän itkañ Yawe Anutujin ñode iwetkuñ; Gäkño manka kotäk wari nadänektawä, ba gäkño kädäp mebet pähap wari känektawä yän iwetkuñ. Ude iwetkuño uwä kumnek yän yänpänj yäjiwätkuñ. Ude yänpänj profet kubäta iwet yabänkuñ.

¹⁷ Tännirä Yawetä täga näwet yabäkañ yän näwetkuk. ¹⁸ Ude yänpänj ñode näwetgän täñkuk; Täñkentänj yämikta ini äbotken nanik profet kubä gäk udewanigän api iwoyäwet yäk. Tännkañ manna biñam meniken api pewet. Ude täñjira äma unitä man iwerayänj täyat u kudup ämawebe api yawet tänppek. ¹⁹ Tännpäkañ äma, profet unitäño man wäpna terak yänahänjirän nämo nadänayänj täño uwä näkña kowata api yänjtärenj yämet. ²⁰ Upännkañ profet kubä näk wäpna terak wohutpäñ man kubä näkken nämo yäpani yänahäwayänj täko uwä kumäkta biñam. Ba profet kubätä anutu jopi kubä täño wäpi terak yänahäwayänj täko u imaka, kumäkgan api tänppek.

²¹ Tännpäkañ ñode käwep api nadäneñ; Profet ño Yawe täño man bureni nämo yänahätäk yän jide ude nadäna täreneñ yän nadäneñ. ²² Eruk ñode nadäwut; Profet kubätä näk wäpna terak man yänjirän bureni nämo ahänjirän kañpäñ ñode nadäneñ; Man uwä Anututä nämo yänkuk. Profet u iniken nadäkken nanik man yänkuk yän nadäneñ. Tännpänj äma unita umun täneñtawä.

Baga Man 26:5-11

Anututa iron pekpek täño man

26 ⁵ Mosestä Isrel ämawebe ñode yawetkuk; Iron Yawe täño bukä dubiniken peñkañ Yawe Anutujin inamiken ñode yänahäneñ;

ⁿ 18:13 Stt 6:9, 17:1; Sam 37:37; Mat 5:48 ° 18:15 Jon 1:45; Apos 3:22, 7:37; Hib 1:1-2

^p 18:19 Apos 3:23

Nanin, Aram komeni kujat peŋpeŋ komeni komeni kuŋat täpätäk täntän kuŋatkä äboriye mäyap nämo ukät Isip komeken äpmonkuŋ. Äpmo ittängän mäyap weŋ bäyaŋpän äma äbot taŋi kehäromi nikek ude ahäŋpän itkumän. ⁶Iritna Isip ämatä waki täŋ nimiŋpän komi epänken nipmaŋkuŋ. ⁷Ude täŋ nimiŋirä Yawe, naniye täŋo Anutu uken butewaki terak gera yänitna Yawe uwä nadäŋpän komi butewaki ba komi epän terak itkumänjo u nibäŋpän nadäŋjuk. ⁸Nibäŋpän nadäŋkaŋ kerä kehäromitä Isip nanik nimagutta kudän kudupi mebäri mebäri pewän ahäwäpän Isip komeken imaka umuri umuri täŋjuk. ⁹Nimagut yäpmän äbä kome tägagämän, gakuŋi gäripi nikekken ŋo nipmaŋjuk. ¹⁰^a Yawe, ude täŋkuno unita kome nimiŋkuno ŋoken ketem intäjukun ahäwani iŋamkaken yäpmän äbätat ŋo yän kaŋ iwerut.

Ude yänkaŋ eruk ketem irona pewani u Yawe Anutuŋin iŋamiken peŋpän gwäiŋ äpmon imut. ¹¹^r Ude täŋpän in ba Livaitä äbotken nanik ukät äma ban nanik inkät bok it täkaŋ, imaka tägatäga Yawe Anutuŋintä tamik täyak unita yänpän oretoret täŋpän itneŋ.

Baga Man 30:1-20

Bänepi sukureŋirä Yawetä api täŋkentän yämek

30 ¹Mošetä Isrel ämawebe ŋode yäwetkuk; Imaka täwet yäpmän äbätat ŋowä ahän tamiŋpän Yawe Anutuŋintä peŋawäkjinta yänpän tadäpmänpän täwat kireŋpewän äma äbori äbori bämopiken itnayän täŋo uken itkaŋ apiŋo kon man ba tagwän man täwetpän täwoŋäreŋ täyat unita api juku pineŋ. ²⁻³Täŋpäkaŋ inŋin ba nanakjiye Yawe Anutuŋinken äyänjutpän nadäk bänepjin kuduptä apiŋo mani täwetpän täwoŋäreŋ täyat u buraminayän täŋo uwä Yawe Anutuŋintä butewaki nadän tamiŋpän äma äbori äbori bämopiken yän-täwat-pewän kuŋkuŋo uken nanik äneŋi tämagut päbä iritjin yäpän tägawäpän bian säkgämän itkuŋo udegän api itneŋ. ⁴Yawe Anutuŋintä kome moräki moräkiken tadäpmänpän täwat kireŋpewän kuŋkuŋo täŋpawä u nanik yän-butuŋpän äneŋi tämagut yäpmän päbä komejinken api tepmaŋpek. ⁵Bureni, kome nanjiyetä yäpmänpän itkuŋo uken tepmaŋirän inŋinta api koreneŋ. Ude täŋirä Anututä täŋpewän nanjiyetä täŋpani udegän yärepmitpän täŋbumbum pähap terak itkaŋ ahän-bumbum api täneŋ. ⁶Täŋpän Yawe Anutuŋin uwä inŋinta ba nanakjiyeta bänepjin täŋpidäm taŋ tamiŋirän bänep nadäk-nadäkjin kudup ukengän api peneŋ. Ude täŋ tamayän täko uwä kome uken täga api itneŋ. ⁷Ude täŋpän Yawe Anutuŋintä tagwän man kudup u iwanjiye inta nadäwäwak täŋ tamiŋpän tadäpmäk täŋpani u terak api buramiŋ yämek. ⁸Ude täŋirän inäwä Yawe

^a 26:10 Sam 22:27-29, 86:9, 95:6; Rom 12:1, 1Ko 10:31 ^r 26:11 Sam 63:5; 1Ti 6:17-18

gämoriken äneji kuŋatpān nākā бага мани apiŋo tāwetpān tāwoŋārek tāyat u kudup buramiŋpān api yāpmān kuŋatneŋ. ⁹⁻¹⁰Tānpān inā Yawe Anutuŋin tāŋo бага man ba yāŋkehāromtak mani Baga Man Kudān Tāwani ŋo gānaŋ kudān tāwani pātak u nadānpān buramik tānpān āneji bānep nadāk-nadākjin kuduŋtagān Yawe Anutuŋin-ken-gān pewā pārayān tāko uwā Anutuŋintā tāŋkentān tamiŋirān imaka imaka ketjintā tānayān tākaŋ u ba nanakjiye ba yawakjiye ba ketem epānjin kudup ahān-bumbum api tān yāpmān kwek. Bureni, Yawetā nanjiyeta gāripi nadān yāmik tāŋkuko udegān inta gāripi āneji nadān tamiŋirān tāŋbumbum terak api itneŋ.

¹¹Nadākaŋ? Baga man apiŋo tāwetpān tāwoŋārek tāyat u bārāpi nāmo. Intā tāga buramiŋpān tānaŋi. ¹²^s Uwā kunum gānaŋ irānpān uyaku ŋode yāneŋ; Netātā pāro yāpmān āpā nimānkaŋ nadānpān buramine? Upāŋkaŋ ude nāmo! ¹³Ba gwāgu udude kāda nāmo itak unita ŋode nāmo yāneŋ; Netātā gwāgu irepmit pāŋku yāpmān ābā nimānkaŋ nadānpān buramik tāne? ¹⁴Nāmo inik. Baga man uwā dubinjin-ken-inik itak. In nadānpān buramik tāneŋta u mejinken ba bānepjinken pewani pātak u.

¹⁵^t Nadākaŋ? Nāk apiŋo imaka gāripi nikek ba irit bureni tāwoŋāretat. Upāŋkaŋ kukŋiwā tāktāk waki ba kumān-kumān kādet imaka, bok tāwetpān tāwoŋāretat. ¹⁶^u In Yawe Anutuŋin bānepjintā iŋitinik tāŋkaŋ kādet peŋ tamani siwoŋigān iwatpān бага man, mani kādet ba yāŋkehāromtak mani nadānpān buraminayān tāŋo uwā irit sākgāmān ahān-bumbum tānpān ābot taŋi pāhap api tāneŋ. Tāŋkaŋ kome korenayān tākaŋ uken pāŋku irirā Yawe Anutuŋintā iron taŋi api tāŋ tamek.

¹⁷⁻¹⁸Upāŋkaŋ bānepjintā Yawe māde ut imiŋkaŋ mani utpān bānep nadāk-nadākjin anutu jopiken peŋpān yāniŋ oretkaŋ unita watā epān tānayān tāŋo uwā in kuduŋtagān api paot moreneŋ. Nāk apiŋo man ude tāwetat. In Jodan ume irepmitpān kome korenayān tākaŋken uken kadāni kāroŋi nāmo api itneŋ. ¹⁹Nāk apiŋo kunum bibik yarā u iŋamiken irit ba kumān-kumān, kon man ba tagwān man unitāŋo kādet kawā tāreкта mebāri tāwetpān tāwoŋārek tāyat. Unita in injin ba nanakjiye kuduŋtagān irit tāŋo kādet iwatta nadāk kaŋ pewut. ²⁰^v Ude tāŋkaŋ Yawe Anutuŋin bānepjintā nadān imikinik tānpān mani buramiŋpān ugān kaŋ yāpmān wādāwut. Nadākaŋ? Yawe uwā iritjin bureni unita ude tānayān tāŋo uwā Yawetā orajin pāhap Abraham Aisak ba Jekop unita kome yāmikta yāntāreŋkuko uken kadāni kāroŋi api it yāpmān kuneŋ.

^s 30:12-14 Rom 10:6-8 ^t 30:15 Jon 3:16; 1Jo 5:12 ^u 30:16 1Ko 7:19; 1Jo 5:2,3

^v 30:20 Stt 12:7, 26:3, 28:13

*Baga Man 32:36-39***Anutu jopitā tāga nāmo tāŋkentāŋ nimineŋ**

32 ^{36w} Yawetā āmawebeniye kehāromini paorāpāŋ māyap nāmo, yarāgān irirā yabāŋkaŋ butewaki nadāŋ yāmiŋpāŋ u gārak itpāŋ api tāŋkentāŋ yāmek. ³⁷Ude tāŋpāŋ ŋode api yāwet yabāwek; Nāwerut! Intāŋo anutu jopi tāŋkentāŋ tamikta yāpmāŋ wādāŋkuŋo u de? ³⁸Inā anutu jopi unita naŋimik yāmiŋirā tom gakŋi ba wain ume naŋkuŋ. Eruk, anutu jopi unitā akuŋpāŋ tāŋkentāŋ tamiŋpāŋ iwan tāŋo kādet tāŋpipiŋ tamiŋirā kāwa!

^{39x} Nāmoink! In man ŋo nadāwā tārewut; Yawe nāk kubāgān itat. Nāk mādenaken anutu kubā nāmo itak. Nākŋaken gārip terak āma kumāk tākaŋ, ba nākŋaken nadāk terak āma kodakigān it tākaŋ. Tāŋkaŋ nākāgān āma yāpa wawāpāŋ āneŋi nākāgān yāpa-tāgak tākaŋ. Ude tāk tāyat uwā āma kubātā nākŋo kādet tāga nāmo tāŋpipiwek.

*Baga Man 34:1-12***Moses kumbuk**

34 ¹Mosestā Moap awaŋ peŋpeŋ Jeriko yotpārare kukŋi Nebo pom terak āromaŋ eruk Piŋga pom terak āroŋkuk. Āro irirān Yawetā Gileat kome unitā pāŋku kome tārek-tārek wāpi Dan u kudup iwoŋāreŋkuk. ²Iwoŋāreŋpāŋ Naptali kome, ba Efraim Manase ābot tāŋo kome ba Juda ābot tāŋo kome it pāŋku Mediterenian gwāgu pāhap tāretak u kudup iwoŋāreŋ moreŋkuk. ³Ukāt Negev kome jopi ba Jordan awaŋ, Soa yotpāraretā pāŋku Jeriko tāretak u kudup kaŋ moreŋkuk. Jeriko uwā bihā pāya komeni yāŋ iwerani. ^{4y}Ude iwoŋāreŋpāŋā Yawetā ŋode iwetkuk; Nāk kome ŋo Abraham, Aisak, Jekopta yāmikta yāŋkehārom taŋpāŋ ŋode yāwetkut; Kome uwā intāŋo ābekjiye orajiyeta api yāniŋ kirewet yāŋ yāwetkut. Eruk, nāk nadāŋ gamiŋira dapunka-tāgān kome ŋo kāyan. Upāŋkaŋ bureni nāmo api kwen.

⁵Yawetā ude iwerānpāŋ ātu itkaŋ Yawe tāŋo epān āma Moses uwā Moap kome uken kumbuk, Yawetā iwetkuko udegān. ⁶Kumāŋirān Yawetā Moap kome Betpeo yotpārare kukŋi kāda awaŋ uken āneŋkuk. Tāŋpākaŋ kadāni unitā it yāpmāŋ ābākamāŋken ŋoken āma kubātā Moses āneŋkuko u nāmo kaŋkuŋ. ⁷Tāŋkaŋ Moses dapuri nāmo bipmāŋ urirān ba kehāromini nāmo paorirān obaŋ 120 ude tāreŋirān kumbuk. ⁸Kumāŋirān Isrel āmawebe Moap awaŋ uken itkaŋ Mosesta konām butewaki tāŋ yāpmāŋ kuŋirā kepma 30 ude tāreŋirān peŋkuŋ.

^w 32:36 Sam 135:14 ^x 32:39 Ais 45:5, 22; Jon 8:24; Rev 1:18 ^y 34:4 Stt 12:7, 26:3, 28:13

⁹Tänpäkaŋ komeni yäpmäkta Mosestä Nun täŋo nanaki wäpi Josua iwoyänjkuko unita Anututä Josuata nadäk taŋi imiŋkuk. Unita Isrel ämawebe Josua täŋo man buramiŋpäŋ imaka kudup Yawetä Moses yäntäreŋ imiŋkuko udegän täŋkuŋ.

^{10z} Tänpäkaŋ kadäni unitä it yäpmäj äbäkamänken Isrel ämawebe bämopiken profet kubä Moses udewani kubä nämo itkuk. Moses kenta Yawe uwä kowat kawän täŋpäŋ yäŋpäŋ-nadäk täk täŋkumänonik. ¹¹Ba Yawetä Moses uwä iwet-pewän Isip komeken päŋku kudän kudupi mebäri mebäri Ferokät epän ämaniye ba Isip nanik kuduptä kaŋpäŋ nadäk täkta täŋkuk. ¹²Ba Isrel ämawebe iŋamiken kudän kudupi kehäromi nitek Mosestä kwawak pewän ahänjirä kaŋkuŋo u äneŋi profet kubätä nämo täŋkuk.

^z 34:10 Kis 33:11